

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Škola: Základní škola Jeseník, příspěvková organizace

Školní rok: 2019/2020

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

1. Úvod	3
2. Kompetence metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele	4
3. Charakteristika a specifika školy	5
4. Současná situace ve škole	8
5. Cíle MPP.....	8
6. Způsob realizace MPP	8
7. Plán akcí na školní rok 2019/2020	10
8. Konkrétní členění akcí pro 1. a 2. stupeň	12
9. Organizace volnočasových aktivit	17
10. Evaluační nástroje MPP	17
11. Odkazy na poradenské internetové stránky a poradny	18
12. Krizové plány	19
13. Mapy kontaktů	25
14. Dokumenty a legislativa	26

1. Úvod

V současnosti a v blízké minulosti společnost řeší rizikové chování u žáků celoplošně. Problematiku rizikového chování řeší i minimální preventivní program naší školy. Stejně jako společnost i náš program řeší především výchovu žáků k duševnímu zdraví, vlastní realizaci, seberealizaci, a v této souvislosti řeší také užívání návykových látek, záškoláctví, šikanu, vandalismus, kriminalitu, rasismus a xenofobii, sebepoškozování poruchy příjmu potravy a problémy klimatu třídy.

Naše škola realizuje tento program komplexně a dlouhodobě s vlastními odborníky a také za pomoci různých vnějších subjektů. Cílem našeho minimálního programu je působit na každého žáka a formovat jeho osobnost tak, aby byl schopen se v dané problematice orientovat. Snažíme se, aby si každý žák vážil svého zdraví, uměl správně naložit se svým volným časem a díky zdravé sebedůvěře zvládal nástrahy a krizové situace v každodenním životě.

Preventivní program školy je tvořen jako komplexní systém aktivit, které slouží pro včasnou prevenci rizikového chování. Jedná se o konkrétní dokument školy, který je součástí ŠVP a jeho cílem je vytvořit pozitivní klima tříd a zároveň celé školy.

Na tvorbě minimálního preventivního programu se podílí širší tým, v čele s metodikou prevence pro 1. stupeň a 2. stupeň, školní psycholog, výchovní poradci pro 1. a 2. stupeň, vedení školy, učitelé, speciální pedagog, vychovatelé ŠD a ŠK i asistentky pedagoga.

Velkou výhodou při realizaci i tvorbě PPŠ je vzájemná spolupráce dvou metodiků prevence se školním psychologem a případně výchovnými poradci a dalšími pedagogy. Vzájemně se mohou doplňovat a obohacovat o objektivní nezávislý pohled při řešení problémů.

K evaluaci PPŠ jsou využívány různé metody a nástroje. Jsou uvedeny jako součást PPŠ.

2. Kompetence metodika prevence

Je součástí ŠPP

- Přípravuje, realizuje a koordinuje preventivní aktivity
- Ve spolupráci s třídními učiteli řeší a posiluje pozitivní klima tříd
- Spolupracuje s vedením školy, výchovnými poradci, speciálním pedagogem, psychologem, okresním a krajským metodikem prevence
- Seznamuje kolektiv pedagogů s PPŠ a nabízí spolupráci v rámci některých projektů
- Informuje ostatní pedagogy o realizaci PPŠ, seznamuje s krizovými plány řešení rizikových projevů chování
- Ve spolupráci s pedagogy zachycuje a řeší signály rozvoje rizikového chování
- Informuje zákonné zástupce prostřednictvím stránek školy a nástěnek o PPŠ a rizikových projevech chování na škole, informuje především pomocí komunikačního kanálu Edookit.
- Ve spolupráci s pedagogy a odborníky vede žáky ke zdravému životnímu stylu, ke správnému chování a jednání při mimořádných událostech.
- Přípravuje a využívá schránky důvěry.
- Reaguje na podněty z mobilní aplikace projektu Nenech to být.

Kompetence výchovného poradce

Je součástí ŠPP

- Provádí prevenci školní neúspěšnosti, kariérové poradenství, integrující vzdělávací, informační a poradenskou podporu při volbě vzdělávací cesty a následnému profesnímu uplatnění
- Poskytuje odbornou podporu při realizaci podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (učení i chování), včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- Průběžně a dlouhodobě pečuje o neprospívající žáky a vytváří předpoklady pro jejich úspěšné vzdělávání
- Poskytuje metodickou podporu pedagogům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy
- Spolupracuje se školními metodiky prevence při řešení výskytu sociálně nežádoucího chování a při tvorbě a realizaci Preventivního programu školy

Kompetence školního psychologa

Je součástí ŠPP.

- Spolupracuje s výchovným poradcem, metodiky prevence.
- Provádí diagnostiku třídního kolektivu, zjišťuje sociální klima ve třídách.
- Realizuje ve škole screening, ankety a dotazníky.
- Poskytuje metodickou pomoc učitelům.
- Poskytuje žákům podporu v osobnostním rozvoji a v eliminaci nežádoucích projevů chování.
- Realizuje ve spolupráci s třídním učitelem aktivity podporující zdravé klima třídy.
- Koordinuje poradenské služby poskytované ve škole.
- Spolupracuje s dalšími organizacemi (SPC).

Kompetence třídního učitele /ve vztahu k primární prevenci/

- Spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Preventivního programu školy a na primární pedagogické diagnostice vztahů ve třídě
- Motivuje žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry)
- Podporuje rozvoj sociálních interakcí mezi žáky a pozitivní klima třídy
- Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy
- Získává a udržuje si přehled o osobnostních specifických žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.
- Realizuje třídnické hodiny.
- Spolupracuje se ŠPP.

3. Charakteristika a specifika školy

Název školy: Základní škola Jeseník, příspěvková organizace
Adresa: Nábřežní 28/413, 790 01 Jeseník
Odloučená pracoviště: Průchodní 154, 790 01 Jeseník,
Boženy Němcové 1256, 790 01 Jeseník

Škola vznikla 1. 7. 2006 sloučením tří základních škol. Výuka je realizována na třech odloučených pracovištích. Na Průchodní a B. Němcové se nacházejí třídy 1. stupně. Na Nábřežní se nachází celý 2. stupeň, jehož součástí jsou i třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy SPORT+.

Kontakty

Webové stránka školy: <http://www.zsjesenik.cz>

Vedení školy:

Ředitel školy: Mgr. Dominik Liberda – 584 401 200
Zástupce ředitele zástupce statutárního orgánu: Mgr. Magdalena Bendová – 584 401 200
Zástupce ŘŠ pro 1. stupeň: Mgr. Radka Burešová – 584 401 245
606 760 792

Vedoucí školního poradenského pracoviště:

Mgr. Magdalena Bendová – 584 401 200
Výchovní poradci: Mgr. Magdalena Bendová – 584 401 200
Mgr. Libuše Janečková – 584 401 200
RNDr. Miloslava Holubová – 584 401 200
PaedDr. Zdeňka Mrošková – 584 401 249

Metodici prevence:

1. stupeň Mgr. Jana Kozlová – 584 401 245
2. stupeň Mgr. Romana Grosičová – 584 401 200

Školní psycholog: PhDr. Monika Knotková – 724 391 270

Název zřizovatele: Město Jeseník, Masarykovo náměstí 157, 790 01 Jeseník

Stav k 30.9.2019	Počet tříd	Počet žáků	Počet ped. pracovníků
ZŠ – 1. stupeň (Průchodní)	9	203	11
ZŠ – 1. stupeň (B. Němcové)	10	212	12
ZŠ – 2. stupeň (Nábřežní)	11	244	21
CELKEM (všechna pracoviště)	30	659	44

Škola disponuje čtyřmi tělocvičnami, třemi venkovními sportovními areály, čtyřmi počítačovými učebnami. V areálu na Průchodní ulici organizuje volnočasovou činnost dětí školské zařízení SVČ Duha Jeseník.

Z důvodu větší nabídky volnočasových aktivit, které jsou významné pro primární prevenci, poskytuje Základní škola Jeseník, příspěvková organizace ostatním organizacím, nabízejícím sportovní aktivity pro žáky věkové kategorie základní školy, úlevu z nájmu za využívání tělocvičen.

Na škole působí školní družina na 1. stupni a školní klub na 2. stupni.

4. Současná situace na škole

Primární prevence probíhá mj. v rámci výuky na základě metodických pokynů MŠMT a v souladu s ŠVP vycházejícím z RVP ZV, v rámci školní družiny i školního klubu a prostřednictvím volnočasových aktivit.

Mezi problémy naší Základní školy Jeseník, příspěvkové organizace patří častá absence některých žáků, kterou rodiče omlouvají v informačním systému Edookit, pozdní příchody žáků, vztahové problémy v rámci jednotlivých třídních kolektivů, drobný vandalismus.

V předchozích letech jsme se také setkali s tímto rizikovým chováním: šikana a kyberšikana, poruchy příjmu potravy, závislostní chování, sebepoškozování, záškoláctví, sexuální obtěžování. Všechny problémy byly okamžitě řešeny v rámci spolupráce třídního učitele, metodika prevence, školního psychologa či výchovného poradce. Vždy byly projednány se zákonnými zástupci žáků. V některých případech byly problémy řešeny s odborníky (PPP, SPC, SVP Policie ČR, OSPOD, Probační a mediační služba) nebo na případových konferencích.

5. Cíle PPŠ

- Pro školní rok 2019/2020 jsme se zaměřili na problematiku pohybu v online prostředí, prevenci kyberšikany, kybergroomingu a upozornění na rizika fake news. K naplnění cíle jsme využili nabídku neziskové organizace KAM a Projektu E-Bezpečí. I nadále se zaměřujeme na posilování pozitivního klimatu kolektivu v jednotlivých třídách, ale i v rámci propojení a utužení vztahů napříč všemi odloučenými pracovišti. Dále navazujeme na téma z předcházejícího školního roku, a tím je zdravý životní styl.
- Vytváření pozitivního sociálního klimatu.
- Zvyšování sociálních kompetencí.
- Ovlivňování chování žáků ve smyslu podpory zdravého životního stylu
- Výchova k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních, prevence úrazů a příprava na chování při mimořádných událostech.
- Zvyšování odolnosti žáků vůči rizikovému chování.
- Posilování komunikačních dovedností, které zvyšují schopnost řešit problémy, stres a neúspěchy.

6. Způsob realizace PPŠ

- Seznámení pedagogického sboru školy s PPŠ v úvodním týdnu školního roku
- Rozdělení kompetencí a úloh při realizaci PPŠ mezi pedagogický sbor
- Začlenění úspěšných akcí z předcházejících let a přidávání nových ve spolupráci 1. a 2. stupně

- Průběžné informování pedagogického sboru o realizaci PPŠ a sdílení výsledků řešení krizových situací a rizikového chování. Informování o aktuálním vývoji legislativy a doporučeních v této oblasti.
- Provedení evaluace PPŠ na konci školního roku, zařazení evaluace do výroční zprávy školy
- Celý program je realizován ve spolupráci s metodiky prevence, školním psychologem, výchovnými poradci, vedením školy, vedoucími metodického sdružení 1.st., předsedy předmětových komisí., učiteli, speciálním pedagogem a psychologem, vychovateli ŠD a ŠK a asistentkami pedagoga

7. Plán akcí na školní rok 2019/2020

A. Tematické bloky začleněné do tematických celků vyučovacích předmětů

Pro 1. stupeň – Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Tělesná výchova, Informatika, Český jazyk, Etická výchova

Pro 2. stupeň – Člověk a zdraví, Občanská výchova, Tělesná výchova, Přírodopis, Zeměpis, Informatika, Český jazyk, Sportovní příprava, volitelné předměty

- Posilování pozitivního klimatu třídy a mezilidských vztahů
  - hry na posílení třídního kolektivu, vztahů ve třídě
  - spolupráce se SVČ Duha
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu (průběžně ve vybraných vyučovacích hodinách během školního roku)
- Výchova ke zdraví
- Zdravý životní styl, primární prevence zneužívání návykových látek
- Primární prevence šikany a kyberšikany
- Prevence vzniku poruch příjmu potravy
- Ekologie

B. Jednotlivé aktivity v průběhu školního roku

- Posilování pozitivních mezilidských vztahů
  - spolupráce s Domovem pro seniory (chování k seniorům)
  - adaptační kurz (6. ročník)
  - bruslařský kurz (6. ročník)
  - lyžařský kurz (5. a 7. ročník)
  - cykloturistický kurz (8. ročník)
  - vodácký kurz (9. ročník)
  - Zimní radovánky pro 1. stupeň
  - Vánoční jarmark
  - Doškolná
  - Pravidelné setkávání 1. a 2. stupně ve vybraných vyučovacích předmětech či školních projektech
- Posilování pozitivního klimatu třídy
  - Projekt Kloboukový den (1. ročník)

- Projekt Slet pohádkových postav (1.- 3. ročník)
- Projekt Vánoční radovánky (1.- 5. ročník)
- Projekt Cirkusová škola (2. ročník)
- Projekt Vánoční jarmark (6. - 9. ročník)
- Beseda s preventistou Policie ČR (2. ročník)
- Výstava Policie ČR „Problematika dopravy“ (4. ročník)
- Výchova ke zdraví a zdravý životní styl
- „Zdravá pětka“ (program seznamuje žáky se zásadami zdravého stravování, zásadami hygieny)
- Beseda – Poradna Zdraví „Dospívání – dívky“ (5. ročník)
- Beseda – Poradna Zdraví „Dospívání – chlapci“ (5. ročník)
- Beseda KAM „Prevence rakoviny děložního čípku“ (9. ročník)
- Projekt Den zdraví (1. - 5. ročník)
- Projekt Bezpečně po chodníku (1. – 3. ročník)
- Projekt Bezpečně na kole (4. ročník)
- Primární prevence šikany a kyberšikany
- Vzdělávací akce pro žáky a rodiče zaměřená na prevenci v oblasti rizikové komunikace pomocí internetu a mobilních telefonů, otázky kyberšikany a kybergroomingu
- Ekologie
- Projekt Den Země (1.- 9. ročník)
- Primární prevence zneužívání návykových látek
- Beseda – KAM „Prevence kouření“ (6. ročník)
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu
- **Činnost žakovského parlamentu**

Besedy pro rodiče

- Poruchy příjmu potravy, Přemysl Šeděnka (KAM) – 25.3.2020, 17 h
- Kyberšikana, Přemysl Šeděnka (KAM) – 14.11.2019, 17 h

8. Konkrétní členění pro 1. a 2. stupeň

1. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ	Bezpečně po chodníku		
ŘÍJEN			
LISTOPAD	Halloween	Policista jako povolání	
PROSINEC			
LEDEN			
ÚNOR			
BŘEZEN	Den zdraví		
DUBEN			
KVĚTEN	Kloboukový den		
ČERVEN	Doškolná		

2. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ	Bezpečně po chodníku		
ŘÍJEN			
LISTOPAD	Halloween	Policista jako povolání	
PROSINEC	Vánoční radovánky		
LEDEN			
ÚNOR	Cirkusová škola		
BŘEZEN	Den zdraví		
DUBEN	Slet pohádkových postav		
KVĚTEN			
ČERVEN	Doškolná		

3. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ	Bezpečně po chodníku		
ŘÍJEN	Já a moje město	Moje cesta na svět (22.10.-BN),(23.10.-PR)	
LISTOPAD	Halloween		
PROSINEC	Vánoční radovánky		
LEDEN			
ÚNOR	Slet pohádkových postav		
BŘEZEN	Den zdraví		
DUBEN			
KVĚTEN			
ČERVEN	Doškolná		

4. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ			
ŘÍJEN	Den zdraví		
LISTOPAD	Halloween		
PROSINEC	Vánoční radovánky		
LEDEN			
ÚNOR		Problematika dopravy	
BŘEZEN			
DUBEN	Den Země	Bezpečně na kole	
KVĚTEN	Bezpečně na kole		
ČERVEN	Doškolná		

5. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ			
ŘÍJEN			
LISTOPAD	Halloween		
PROSINEC	Vánoční radovánky		
LEDEN			
ÚNOR			
BŘEZEN	Den zdraví	Poruchy příjmu potravy (26.3.-BN), (27.3.-PR)	
DUBEN	Den Země		
KVĚTEN	Já a moje město	Dospívání	
ČERVEN	Doškolná		

6. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠKOLY	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 2. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ	Adaptační kurz	Bezpečnost bez hranic	
ŘÍJEN		Prevence pohybu v online prostoru (E-Bezpečí)	
LISTOPAD	Halloween		
PROSINEC	Vánoční jarmark Bruslařský kurz		
LEDEN			
ÚNOR			
BŘEZEN	Ruský den		
DUBEN	Den Země		
KVĚTEN			
ČERVEN	Doškolná, Sport nás spojuje	Vzdělávání žáků v dopravní výchově BESIP	

7. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 2. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ		Bezpečnost bez hranic	
ŘÍJEN		Kyberšikana (KAM), 22.10.	
LISTOPAD	Halloween		
PROSINEC	Vánoční jarmark		
LEDEN	Lyžařský kurz		
ÚNOR			
BŘEZEN	Ruský den		
DUBEN	Den Země		
KVĚTEN			
ČERVEN	Doškolná, Sport nás spojuje		

8. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 2. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ	Cykloturistický kurz		
ŘÍJEN			
LISTOPAD	Halloween	Poruchy příjmu potravy (KAM), 12.11.	
PROSINEC	Vánoční zpívání		
LEDEN			
ÚNOR			
BŘEZEN	Ruský den		
DUBEN	Den Země Trestní odpovědnost		
KVĚTEN			
ČERVEN	Doškolná, Sport nás spojuje	Právo pro každý den	

9. ROČNÍK

	PROJEKTY V RÁMCI ŠVP	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 2. STUPNI	HODNOCENÍ
ZÁŘÍ			
ŘÍJEN			
LISTOPAD	Halloween		
PROSINEC	Vánoční jarmark		
LEDEN	Lyžařský kurz		
ÚNOR			
BŘEZEN	Ruský den	Prevence rakoviny děložního čípku (25.3.)	
DUBEN	Den Země		
KVĚTEN			
ČERVEN	Doškolná, Sport nás spojuje	Právo pro každý den	

9. Organizace volnočasových aktivit

Volnočasové aktivity žáků jsou důležité pro zdravé klima třídy a celé školy. Je důležité, aby škola mimo výuku žila volnočasovými aktivitami. Proto škola klade důraz na širokou nabídku volnočasových aktivit a možnost seberealizace. Z tohoto důvodu velmi úzce spolupracujeme se SVČ Duha, která sídlí ve společném areálu na ul. Průchodní. Pro mimoškolní aktivity je nezbytná spolupráce školy s rodinou. Spolupráce školy a rodiny je základním předpokladem pro prevenci rizikového chování žáků. Základní škola – 1. stupeň zprostředkovává na svých pracovištích volnočasové aktivity, do kterých je možno žáky přihlásit. Vše je konáno v rámci školní družiny. Základní škola také úzce spolupracuje s volnočasovým střediskem DUHA, které nabízí rovněž mnoho kroužků, jež jsou k nalezení na webových stránkách SVČ Duha. Škola je zapojena v projektu Škola pro všechny II.

10. Evaluační nástroje PPŠ

K evaluaci PPŠ jsou dle potřeby využívány tyto nástroje:

- Anonymní dotazníková šetření
- Pozorování a rozhovory s žáky a účastníky zájmového vzdělávání
- Slohové práce na témata, která jsou součástí preventivního programu
- Sociometrická šetření na portálu www.proskoly.cz
- Analýza děl – slohových a výtvarných prací
- Vyhodnocení obsahu schránek důvěry a informace získané z projektu Nenech to být.

11. Odkazy na poradenské internetové stránky (ostatní viz mapa kontaktů)

Prevence drogových závislostí:

www.odrogach.cz

www.pobavmeseoalkoholu.cz

www.kurakovaplice.cz

www.exsmokers.eu4

Prevence šikany a kyberšikany:

www.minimalizacesikany.cz

www.e-bezpeci.cz

www.seznamsebezpecne.cz

Prevence poruch příjmu potravy:

www.idealni.cz

Další:

Linka bezpečí (www.linkabezpeci.cz, tel. 116 111)

P-centrum Olomouc (www.p-centrum.cz)

Kontaktní centrum Olomouc (www.podaneruce.cz)

Poradna pro ženy a dívky Olomouc (www.olomouc.poradnaprozeny.net)

12. Krizové plány

Při záznamech popisu událostí, zainteresovaní pracovníci využívají příslušné formuláře.

- A. Krizový plán při řešení šikany a kyberšikany
- B. Krizový plán při konzumaci i distribuci návykové látky ve škole
- C. Krizový plán při krádeži a vandalismu
- D. Krizový plán při agresivním chování žáka
- E. Krizový plán při řešení hazardního hráčství
- F. Krizový plán při řešení žáků s poruchou autistického spektra (PAS)
- G. Krizový plán při řešení poruch příjmu potravy a sebepoškozování
- H. Krizový plán při záškoláctví

A. KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ ŠIKANY A KYBERŠIKANY

Pedagogický pracovník musí šikanování mezi žáky předcházet, všechny projevy co nejrychleji řešit a oběti poskytnout okamžitou pomoc.

1. Cílem krizového plánu řešení šikany je eliminace nebo minimalizace následků škody v případě, že ve škole dojde k případu šikanování.
2. V případech prokázaných projevů šikany nebo podezření na šikanu metodik prevence okamžitě zahájí vyšetřování osob šikany, spolupracuje s výchovným poradcem a třídním učitelem a vše ústně oznámí řediteli školy.
3. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, ředitel zahájí prošetření záležitosti. Je kladen důraz na taktní jednání s rodiči a zachování důvěrnosti informací.
4. Ředitel školy rozhodne, zda škola zvládne řešit problém vlastními silami nebo potřebuje pomoc specializovaných institucí a Policie ČR. Zajistí informování rodičů a kmenové školy.
5. Postup vyšetřování počátečních stádií šikany – dodržujeme posloupnost kroků: odhad závažnosti situace a rozpoznání, zda nejde o neobvyklou formu šikanování, vyvarovat se bagatelizace problému, ***neřešit problém před třídou!***

- a) metodik prevence, výchovný poradce a třídní učitel musí nalézt odpovědi na tyto otázky: Kdo je obětí, Kolik jich je? Kdo je agresorem? Kolik jich je? Kdo je iniciátor? Kdo je aktivní účastník? Co, kdy, kde a jak dělali agresori obětem? K jak závažným agresivním a manipulativním projevům

došlo? Jak dlouho šikánování trvá? Výpovědi k jednotlivým otázkám je **nutné zapsat** a uspořádat do důkazního materiálu. Zápis dělá jeden z přítomných pedagogů. Řízené šetření vede metodik prevence.

- b) metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel vede řízený rozhovor s těmi, kteří na šikánování upozornili a s oběťmi
- c) při rozhovoru je důležité **neprozradit zdroj informací** a dávat pozor na typické chování oběti – vše popírá, útočníky označuje za kamarády, má strach z pomsty
- d) cílem šetření je i nalezení vhodných svědků
- e) metodik prevence, výchovný poradce či třídní učitel vede individuální, podle potřeby i konfrontační rozhovory se svědky, **nikdy však konfrontace obětí s agresory nebo společné vyšetřování svědků a agresorů**
- f) třídní učitel informuje rodiče co nejdříve
- g) v součinnosti s ostatními pedagogy je nutné zajistit ochranu oběti zvýšeným dohledem
- h) metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel vede rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi – dobře se připravit, mít dostatek důkazů, okamžitě zastavit jejich agresi
- i) metodik prevence svolává výchovnou komisi
- j) metodik prevence koordinuje následnou spolupráci se zákonnými zástupci obětí i agresorů a navrhuje další postupy – školní psycholog, poradenská pracoviště (PPP, SVP, ...)
- k) školní psycholog, metodik prevence, třídní učitel, výchovný poradce následně pracuje s kolektivem třídy do nastavení pravidel kolektivu

6. Postup vyšetřování pokročilé šikany:

- a) metodik prevence, školní psycholog, výchovný poradce bezprostředně zajistí záchranu oběti
- b) domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování – okamžité, operativní svolání pedagogického sboru
- c) pedagogický pracovník v součinnosti s metodikem prevence či výchovným poradcem při šetření zabrání domluvě agresorů na křivé výpovědi
- d) pedagogický pracovník zajistí okamžitou pomoc a podporu oběti
- e) metodik prevence (ředitel školy) nahlásí podezření na šikanu Policii ČR (ředitel školy) ve spolupráci příslušného pedagogického pracovníka nebo třídního učitele
- f) vlastní vyšetřování Policie ČR
- g) třídní učitel navrhuje udělení výchovného opatření nebo návrh na snížený stupeň chování

Kyberšikana a postup při řešení

1. Třídní učitel zajistí ochranu oběti – kontaktuje operátora mobilní sítě nebo zřizovatele web stránek, profilu.
2. Pedagog, který zaznamenal kyberšikana, zajistí důkazy s podporou IT kolegy – ICT koordinátora.
3. MP s pomocí IT a ICT koordinátora důkladně vyšetří a neodkladně zažádá o odbornou pomoc externího pracovníka, kontaktovat a spolupracovat s webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo.
4. TU v součinnosti s MP a IT koordinátorem navrhuje výchovná opatření, které vyplývá ze závažnosti přestupku a důsledků, které agresor způsobil.
5. MP v součinnosti se školním psychologem informuje a poučí zákonné zástupce – oběti a kyberagresora; postupy a zásady jsou stejné jako u šikany, informovat zákonné zástupce, koho mohou kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce, ...).
6. MP doporučuje oběti/ zákonným zástupcům ukončit komunikaci – neodpovídat, blokovat útočníka, mluvit o tom, co se jim děje, poradit se s někým blízkým, vyhledat pomoc, oznámit útok, ukládat důkazy, žádat konečný verdikt zainteresovaných institucí, pedagoga, který situaci řešil, popř. metodika prevence.
7. Pokud má TU podezření, že byl spáchán trestný čin, oznámí v součinnosti metodika prevence tuto skutečnost Policii ČR, v případě podezření má povinnost nahlásit tuto skutečnost OSPOD.

Spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR:

- Pedagogicko-psychologická poradna Jeseník
Mgr. Martin Kupka, Ph.D., prevence.jesenik@seznam.cz, tel.: 584 411 829
- Policie ČR – Ing. Tereza Neubauerová (odd. tisku a prevence, tel. +420 602 257 459)

B. KRIZOVÝ PLÁN PŘI KONZUMACI A DISTRIBUCI NÁVYKOVÝCH LÁTEK

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci nebo distribuci návykové látky ve škole nebo na akcích pořádaných školou, je nutné, aby pedagog v součinnosti s metodikem prevence nebo vedoucím pracovníkem zabránil další konzumaci a žákovi návykovou látku odebral.
2. Příslušný pedagog sepíše o události stručný zápis, jehož součástí bude také vyjádření žáka. Tento záznam je součástí dokumentace metodika prevence. Metodik prevence vyrozumí vedení školy.

3. Třídní učitel oznámí událost zákonnému zástupci žáka. V případě, že není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí třídní učitel metodika prevence a ten vyrozumí OSPOD.
4. TU navrhuje žákovi výchovné opatření nebo snížený stupeň z chování.
5. V případě, že je ohroženo zdraví žáka, který je pod vlivem návykové látky, zajistí třídní učitel/přítomný pedagog lékařskou pomoc.
6. Třídní učitel událost ohlásí na Policii ČR.

C. KRIZOVÝ PLÁN PŘI KRÁDEŽI A VANDALISMU

1. Pedagog, který zjistil krádež nebo poškození majetku, vyrozumí třídního učitele, a ten v součinnosti s metodikem prevence nebo vedoucím pracovníkem zjistí příčiny krádeže či poškození majetku školy.
2. Metodik prevence důsledně prošetří všechny okolnosti a zjistí důležité skutečnosti (kdo, kdy, kde, jak, proč, čím).
3. Příslušný pedagog v součinnosti s metodikem prevence sepíše záznam o krádeži nebo poškozeném majetku. Náhrada bude důsledně vymáhána po zákonném zástupci toho, kdo krádež nebo poškození majetku způsobil.
4. Třídní učitel neprodleně událost oznámí zákonnému zástupci žáka. V případě, že není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí třídní učitel metodika prevence a ten vyrozumí OSPOD.
5. U škod, které se dají nahradit tak, že je žák či zákonný zástupce opraví sám, bude škola preferovat tento způsob náhrady.
6. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu (nad 5000 Kč), třídní učitel informuje ředitele školy, následně prokazatelně informovat Policii ČR.

D. KRIZOVÝ PLÁN PŘI AGRESIVNÍM CHOVÁNÍ ŽÁKA, PŘI AKUTNÍ PSYCHICKÉ KRIZI

1. V případě zjištění agresivního chování žáka nebo psychické krize žáka přítomný pedagog zabrání vhodným způsobem dalšímu pokračování a zajistí ochranu všech zúčastněných.
2. Příslušný pedagog zachová klid a pokusí se přivolat pomoc další dospělé osoby, nejlépe školního asistenta nebo asistenta pedagoga, který může s žákem odejít ze třídy na konkrétní místo, popř. vyhledat pomoc školního psychologa.
3. Příslušný pedagog o události sepíše záznam, který poslouží jako podklad při jednání se zákonnými zástupci žáka.
4. Třídní učitel událost oznámí zákonnému zástupci žáka. V případě agresivního chování, pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí třídní učitel metodika prevence a ten vyrozumí OSPOD.

5. Následně vede metodik prevence a výchovný poradce s agresorem rozhovor, ve kterém se snaží rozebrat motivy chování a motivovat ho k nápravě. S agresorem nebo s žákem s akutní psychickou krizí pracuje školní psycholog.

E. KRIZOVÝ PLÁN PŘI HAZARDNÍM HRÁČSTVÍ

1. V případě zjištění patologického hráčství ve škole, metodik prevence citlivě identifikuje problém – nebagatelizovat.
2. Metodik prevence s pomocí ICT koordinátora ověří zabezpečení internetu ve škole.
3. Metodik prevence kontaktuje zákonné zástupce, PPP, OSPOD, v případě podezření trestného činu, třídní učitel v součinnosti metodika prevence kontaktuje Policii ČR.

F. KRIZOVÝ PLÁN PŘI NEADEKVÁTNÍM CHOVÁNÍ OSOB S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA (PAS)

1. Jako prevenci výchovný poradce nebo školní psycholog obeznámí pedagogické i nepedagogické pracovníky školy s chováním žáků s PAS.
2. Jako prevence předcházení rizikového chování žáků s PAS musí pedagogové i nepedagog. pracovníci dodržovat tato pravidla:
  - pravidlo přesnosti a jasnosti instrukcí
  - pravidlo konkrétní motivace
  - pravidlo vyšší míry tolerance
  - pravidlo důslednosti v přístupu (mít v záloze plán B)
  - vyšší míra vizuální podpory
  - řešení obtíží s pozorností
  - vyšší míra vysvětlování a pomoci
  - možnost odpočinku a relaxace
  - v případě potřeby využívat alternativní komunikaci a ve zvýšené míře komunikaci vizualizovat, tzn. rozkreslování
  - nacvičovat a podporovat vhodné způsoby navazování kontaktu s vrstevníky
3. Žáky s poruchou PAS netrestat fyzickými a psychickými tresty.
4. S žáky je třeba jednat dle uvedených doporučení PPP či SPC.
5. V případě nezvládnutí situace se obrátit na školního psychologa, výchovného poradce, asistenta pedagoga, rodiče.

G. KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ PORUCH PŘÍJMU POTRAVY A SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Mezi tyto poruchy příjmu potravy řadíme především mentální anorexii a bulimii. Představují ve svých projevech mezní polohy jídelního chování od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání spojené se zvracením nebo jinou nevhodnou kompenzací energetického příjmu. Pro obě poruchy je příznačný nadměrný strach z tloušťky, nespokojenost s tělem a nadměrná snaha o dosažení štíhlosti a její udržení. Sebeпоškozování – záměrné ubližování sám sobě.

1. V případě zjištění příznaků poruchy příjmu potravy nebo sebeпоškozování třídní učitel vyrozumí metodika prevence, zákonné zástupce, popř. pediatra.
2. Školní psycholog v součinnosti s třídním učitelem, popř. metodikem prevence žáka a rodinu k návštěvě specialisty.
3. Třídní učitel provede zápis a řeší je v součinnosti se školním psychologem, metodikem prevence, výchovným poradcem a vedením školy.

Kontaktní údaje:

Centrum duševního zdraví s.r.o.

Adresa: Dukelská 456/13, 790 01 Jeseník

Telefon: 584 412 462

H. KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

1. Třídní učitel by měl být nejpozději do 3 dnů informován od zákonných zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka ve škole
2. Pokud tomu tak není, je nutné prokazatelně kontaktovat zákonného zástupce a žádat vysvětlení. V případě neomluvené absence, třídní učitel postupuje dle školního řádu. Neomluvená absence je hodnocena různými stupni výchovných opatření
3. Při neomluvené absenci do 10 hodin zve třídní učitel zákonného zástupce na pohovor, kde se projednají postupy nápravy, ze které provede zápis
4. Při neomluvené absenci do 25 hodin třídní učitel iniciuje svolání výchovné komise, kde se zjistí příčiny záškoláctví a projednají se další možné postupy nápravy. MP souběžně komunikuje se zástupci OSPOD
5. Při neomluvené absenci nad 25 hodin zasílá TU ve spolupráci s MP oznámení a písemné podklady o učiněných krocích na Správní odbor Městského úřadu v Jeseníku a na OSPOD
6. Při opakovaném záškoláctví zasílá TU v součinnosti MP oznámení o aktuálním stavu písemné podklady o učiněných krocích na Policii ČR a zároveň na OSPOD

13. Mapa kontaktů

Poradenská činnost

PPP a SPC OK, pracoviště Jeseník (www.ppp-jesenik.cz, tel. 584 411 829, 724 131 963)

Poradna pro rodinu Jeseník (tel. 584 414 035, 731 447 453, 736 472 158)

SVP Dobrá vyhlídka, Šumperk (svp@dds-spj.cz, tel. 583 284 011, 778 445 825)

Poradna Zdraví Šumperk (www.wpz-prevence.cz, tel. 732 960 137, 732 142 084)

Mgr. Martin Kupka, Ph.D. – okresní metodik prevence, kontaktní psycholog v olomoucké pobočce Amélie, o.s. (tel. 584 411 829)

Policie ČR – Ing. Tereza Neubauerová – preventivní informační činnost (tel. 974 773 208)

Policie ČR - 158

Dětský psycholog

Petr Beroušek, Psy.D. – dětský psycholog (Lipová - Lázně, tel. 608 765 433)

Psycholog

Mgr. Martina Tušerová – (tel. 584 412 061)

Mgr. Monika Novotná – (tel. 775 972 860)

Recovia, Psychologické centrum Jeseník (Dr. Lenka Turková – 739 036 165)

Dětský psychiatr

MUDr. Eva Navrátilová – dětský a dorostový lékař, pedopsychiatr (tel. 775 388 768)

Neziskové organizace

Darmoděj o.s., Jeseník (www.darmodej.cz, tel. 731 840 189, 774 706 863)

Křesťanská akademie mladých z.s (Přemysl Šeděnka 733 696 028)

EduArt – umění vzdělávat, z. ú (Bc. Nika Liberdová 735 776 765)

Sudetikus (Mgr. Martina Seidlerová 704 143 003)

Odbor sociálně – právní ochrany dětí

OSPOD (plní stanovené úkoly u dětí a mladistvých vyžadujících zvýšenou pozornost, zejména u dětí a mladistvých ohrožených sociálně patologickými jevy).

Vedoucí OSPOD: Mgr. Kristýna Michálková (584 498 447)

Kontaktní adresa: Karla Čapka 10/1147, 790 01 Jeseník

Telefon: 584 498 447

Poradna pro rodinu

Dukelská 436, 79001 Jeseník (tel. 584 401 661)

Centrum duševního zdraví s.r.o.

[Adresa:](#) Dukelská 456/13, 790 01 Jeseník

[Telefon:](#) 584 412 462

14. Dokumenty a legislativa k primární prevenci

<http://www.kr-olomoucky.cz/primarni-prevence-rizikoveho-chovani-cl-391.html>